

Kvinderne ligner på mange måder deres vestlige medsøstre: De er optaget af uddannelse og karriere og har en stor trang til at komme ud og opleve verden uden for Kina.

Kinas kvinder har karriereambitioner, og et-barns-politikken lægger et stort pres på den næste generations præstationer. Derfor begynder vejen væk fra barndommens land allerede i toårsalderen, hvor nogle børn sendes i kostbørnehaver.

TEKST OG FOTO: MADDS IVERSEN
OG JETTE MILLER

KINAS KVINDER KÆMPER FOR KARRIEREN

De unge kvinder i Kina vil frem. De vil have gode job med faglige udfordringer og tjene gode penge. En af dem er Karen Chen. Hun har læst på Fudan-universitetet i Shanghai i tre år. Hendes drøm er at arbejde for en stor udenlandsk koncern. Hun siger: - Det er vigtigt for mig, at et job er velbetalt. Men mulighederne for at rejse ud og opleve verden, for at avancere og for efteruddannelse - det er også vigtigt. Jeg vil gerne være leder en dag, og det kræver hårdt arbejde. Hun drømmer om det, som de ældre kinesere kalder "at kaste sig i havet" - i de private virksomheders hav. Hun fortæller også, at mange kinesiske virksomheder på deres rekrutterings-

besøg på universiteterne ikke er interesserede i, at kvindelige studerende søger ind hos dem. Det patriarkalske familiemønster lever stadig i bedste velgående. Det afholder dog ikke kvinderne fra at have ambitioner, og på mange måder adskiller deres behov og ønsker sig ikke meget fra mange højtuddannede kvinders i andre dele af verden. I Kina giver en længere uddannelse, f.eks. en universitetsuddannelse, magt, position og prestige. Uddannelse koster penge, og optagelsesprøverne til universiteterne er skrappe. Derfor hører de universitetsstuderende til den kinesiske elite. Kina har mange fattige mennesker, og langt fra alle har adgang til uddannelse.

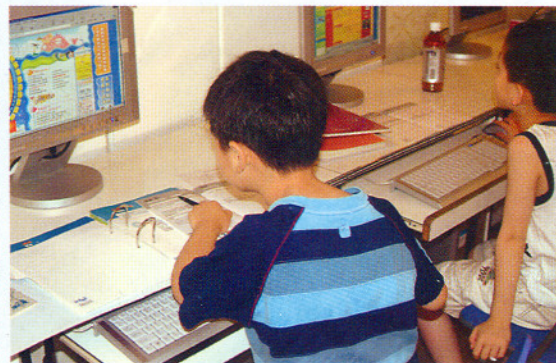
215 mio. skønnes ifølge FN at leve for under 1 dollar om dagen - svarende til 17 procent af befolkningen (2004). Men de rige i Kina bliver flere. I 2004 var 236.000 kinesere millionærer i dollars. Det var 12 procent flere end året før. Kvinderne forsøger at blive en større del af den nye kinesiske elite trods modstand fra både deres kommende arbejdsgivere og deres mandlige medstuderende, der ikke er så interesserede i konkurrencen fra kvinderne.

KOSTBØRNEHAVER

Men med kvindernes ambitioner udfordres de traditionelle familiemønstre, fordi mange kvinder nu arbejder mindst lige så meget som deres mandlige kollegaer.

For Kinas karrierekvinder kan en arbejdsuge let snige sig op på over 70 timer om ugen. Det skaber nye behov for børnepasning. En af løsningerne er fænomenet kostbørnehaver. Her kan børnene bo fra mandag til fredag, fra de er to til seks år gamle. Karrierekvinden Li Qingmin har sendt sin dreng i kostbørnehave. Hun fortæller: - Nogle vil sikkert synes, at det er en dårlig ide. Men for os kan det ikke være anderledes. Vores forældre bor langt herfra, vi har ikke plads til at have en hus-hjælp boende, og når alt kommer til alt, så er jeg ikke interesseret i at arbejde mindre, end jeg gør. Jeg har arbejdet hårdt for at komme dertil, hvor jeg er i dag. Jeg har et rigtig godt →

KVINDERNES BØRN OG KARRIERE

← job, og jeg vil ikke gå på kompromis med mine drømme for at gå hjemme. Det ville en mand med min stilling jo heller ikke gøre! Flere og flere unge kinesiske kvinder har samme tanker som Li Qingmin. Men det handler om mere end at forfølge egne karrieredrømme og mål i livet. Det handler også om fremtidssikring. Kina har ikke et offentligt socialt sikrings-system. Derfor skal den yngre generation forsørge den ældre. Med et-barnspolitikken hviler der et stort ansvar på børnenes skuldre, fra det øjeblik de bliver født. Sammen med deres ægtefælle skal de - ud over deres eget barn - forsørge fire forældre og op til otte bedsteforældre med deres egen indtægt. Det skaber et enormt pres for, at de unge skal få en god uddannelse og et godt job. For Li Qingmin er der ingen tvivl: - Hvis ikke jeg arbejdede på fuld tid, så ville vi slet ikke have råd til at give vores søn en uddannelse og dermed sikre ham en fremtid. Forældrene vil deres børn det bedste, men med det ønske følger der også et stort pres om succes.

DISCIPLIN GIVER DEPRESSION

Børnene oplever allerede fra et tidligt tidspunkt, at de skal leve op til høje krav og forventninger. De små enebørn lever nemlig ikke en forkælet tilværelse som små kejsere af egen fri vilje. De voksne har tårnhøje

forventninger til børnenes sociale og faglige færdigheder. For den nye generation af Kinas enebørn kan presset blive for stort. Nervøsitet, frygten for ikke at slå til og depressioner er mere og mere udbredt - også blandt de helt små børn. Flere undersøgelser dokumenterer, at der er noget om snakken. East China Normal University har lavet en undersøgelse af den psykiske tilstand hos mere end 1.000 børn i alderen seks-12 år. Undersøgelsen viser, at næsten 80 pct. af børnene fortæller, at deres forældre stiller store krav til deres karakterer, og at det tvinger dem til at studere hårdere, end de har lyst til. Sang Biao, psykolog fra East China Normal University, siger til avisen China Daily, at undersøgelsen dokumenterer resultatet af de store krav, som forældrene stiller til deres børn. Sang Biao er ikke overbevist om, at kostbørnehaverne er en god idé: - Forholdene på skolerne er gode nok, men en lærer skal tage sig af flere børn. Forældrene synes, at børnene skal gå i kostbørnehaverne for at lære mere, men det er ikke godt for udviklingen af deres følelser og personlighed.

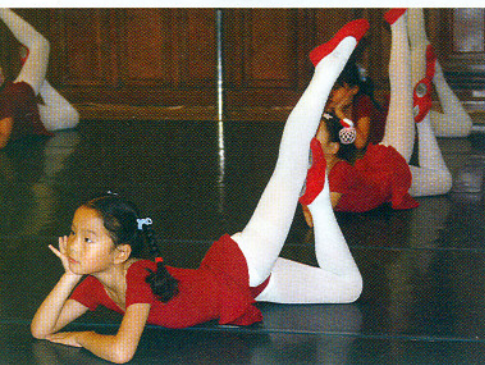
For karrierkvinden Li Qingmin spiller både faglighed og personlige egenskaber en rolle. Hun fortæller: - Vi ønsker kun det bedste for vores barn. I kostbørnehaven kan han lære engelsk og få IT-undervisning tidligt. Da vi kun skal have ét

barn, så er det også bedre for ham tidligt at lære at begå sig sammen med andre. Hvis han skulle være hjemme hos en hushjælp, ville han hverken lære at være sammen med andre børn eller lære engelsk. Desuden ville han blive forkælet og opvartet. Sådan er en hushjælp her. De vil gøre alt for de små. Sådan er det ikke i kostbørnehaven. Her skal de også lære at klare sig selv og være uafhængige. Den tidlige indlæring er ikke gratis. En kostbørnehave koster mellem 1.200 og 1.700 DKK om måneden. Det er prisen for at give børnene "den bedste start på livet". Men det er langt fra alle, der har råd til det, da prisen er langt højere end en månedsløn for mange kinesere.

BØRNEPALSADER

Et andet tilbud, hvor børn kan dygtiggøre sig, er på de særlige weekendskoler - Børnenes Paladser. Regeringen yder et tilskud, men det koster ca. 700 DKK for et barn at gå her i et år. Da mange forældre også skal betale for børnenes almindelige skolegang, er det langt fra alle, der har råd til at sende deres børn på weekendskole. Børnenes Paladser finder man midt i Shanghais jungle af motorveje, højhuse og byggepladser. Her kan børn i alderen 6-16 år tage timer i ballet, kor, IT, klaver og violin. Den ældste skole gemmer sig bag to tunge

jernlåger. Huset er bygget i engelsk kolonistil med store sprossede vinduer, sildebensparket, marmortrapper og træudsukninger i vægge og loft. En inskription i væggen fortæller: "Børn skal ikke alene nyde deres barndoms lykke i Børnenes Palads. Det er vigtigt for dem også at lære evnen til at arbejde, samtidig med at de gør gavn og nytte for kollektivet, landet og folket." Siden de første børn kom her, har der været en dybere mening med deres tid i Børnenes Paladser. I balletlokalet i Børnenes Palads er der spejle fra gulv til loft langs alle vægge. De gengiver de myreflittige pigers arbejde med smidighed og ynde. Men med opvisningsturneer i resten af verden er tiden på skolen ikke bare tidsfordriv. Det er ikke en fritidsbeskæftigelse, hvor det bare handler om at være med. Her skal man være med blandt de bedste, og der ligger mange timers træning bag holdets internationale opvisninger. Fra lokalet ved siden af lyder tonerne fra en af Chopins klaverkoncerter. Bag tangentterne sidder en 11-årig dreng, der får soloundervisning. På den ene side sidder hans mor og vender nodeark, og på den anden side står hans underviser og dirigerer ham gennem stykket og tager noter til hans spil. Han spiller med en sjælden indlevelse og dybde. Underviseren fortæller: - Soloundervisning er dyre-

Kinas et-barns-politik lægger et stort pres på børnene. De skal lykkes i enhver henseende og gerne demonstrere og dyrke specielle evner, hvad enten det nu er ballet, klaverspil eller særlig flair for IT. Forventningen om den gode, gerne boglige, uddannelse indebærer ofte, at de små pøder kommer i kostbørnehaver og kun på visit hjemme i weekenden, for mor og far har ofte en arbejdsuge på 70 timer.

re end klasseundervisning, men at blive undervist i et instrument er også mere tidskrævende. Det kræver meget forberedelse. Denne student hører til i toppen af vores elevgruppe. Han øver sig en til to timer hver dag og får soloundervisning her nogle gange både lørdag og søndag.

Det er hårdt arbejde, når den almindelige skolegang skal passes ved siden af. Der stilles høje krav både fra skolen og fra forældrene.

For forældrene er det ikke nok, at deres børn dygtiggør sig i grundskolen. De skal også målrettet udvikle deres sociale kompetencer og kunstneriske evner. Så selv om der lyder grin og latter på gangene, så hersker der en iørefaldende ro, respekt og disciplin i undervisningslokalerne. En af børnenes forældre forklarer: - Jeg vil gerne sikre mit barn den bedst mulige start på livet og sikre vores families fremtid. I dag rækker boglige evner ikke. Det er vigtigt at træne andre evner for at begå sig socialt og gøre karriere.

KARRIEREN ER NØDVENDIG

Der hviler med andre ord et stort pres på Kinas børn - og ikke mindst på de mange unge håbefulde kvinder, der er i gang med at erobre nyt terræn på arbejdsmarkedet. Mulighederne er der, men det er forventningerne også. De unge kvinder har høje forventninger til fremtiden, til et

job med rejseaktivitet og til en højere levestandard, end deres forældre havde. Deres egen opfattelse af deres fremtidige rolle i familien er ændret. De kan og vil selv. Konsekvensen er, at mange af Kinas enebørn helt ned til toårsalderen tilbringer en stor del af deres

tid i skoler og daginstitutioner. Men som Li Qing-min siger: - Jeg er kun en god mor, hvis jeg kan give mit barn den bedste start på livet. Det kræver, at jeg tjener nok penge til, at han kan gå på de rigtige skoler. Derfor skal jeg arbejde hårdt for at få en karriere.

FAKTA OM KINAS KVINDER

- 20 procent af ægteskaberne i Shanghai ender med skilsmisse.
- Kvinderne fik stemmeret i 1949.
- Kvinders erhvervsrate i forhold til mænds: 85 procent. I Danmark er den 84 procent.
- Kinas kvinder fødte i 2004 ca. syv mio. børn.
- 6. januar 2005 blev kineser nr. 1,3 mia. født.
- I 2003 fødtes der i Kina 117 drenge for hver 100 piger. I nogle provinser er tallet 130 drenge pr. 100 piger! Det globale gennemsnit er 105 drenge for hver 100 piger. Det giver Kina et "kvindeunderskud" i 2020 på 30 mio. kvinder.
- Det er langtfra alle, der får en uddannelse. 90 procent af Kinas befolkning er bønder. En almindelig bondefamilie kan ikke finansiere en universitetsuddannelse.
- I 1997 udgjorde de offentlige udgifter til uddannelse i Kina 2,3 procent af BNP. I Danmark var tallet samme år 8,1 procent.

FAKTA OM ET-BARNSPOLITIKKEN

Siden 1969 har staten ført en stram familieplanlægningspolitik, der resulterede i en halvering af fødselstallet i 1978. Siden 1978 blev politikken skærpet: Et barn pr. par. På landet har man siden 1984 haft en to-børns-politik: Hvis det første barn er en pige, må man prøve en gang til. Siden starten af 1990'erne har landbofamilier, der kun får ét barn, fået en økonomisk belønning. I byerne forsøger man at opfordre befolkningen til kun at få ét barn, eksempelvis med store kampagneplakater om "kloge enebørn". Argumentet er, at har man kun ét barn, så kan man bedre stimulere og udvikle barnets evner, og derfor får man kloge børn, hvis man kun har ét barn. I 2000 var fødselsraten pr. kvinde 1,8 barn.